

3

การพยาบาลเด็ก

โรคติดเชื้อ ความผิดปกติเกี่ยวกับการเจริญของเซลล์ ความผิดปกติทางศีลยกรรม อุบัติเหตุ และประเมินผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการ

พรทิพย์ ศิริบูรณ์พิพัฒนา
บรรณาธิการ

WY 159 พ239ก 2555 ถ.3

* B 0 0 4 5 2 3 3 *

การพยาบาลเด็ก เล่ม 3 (ฉบับปรับปรุง...)

ห้องสมุดวิชาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครราชสีมา

โครงการสวัสดิการวิชาการ สถาบันพระบรมราชชนก

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 1 การพยาบาลผู้ป่วยเด็กโรคติดเชื้อ	1
คางทูม.....	1
ไข้อยู่หลังอักเสบหรือโปลิโอ	5
ไข้อยู่คอกอก.....	13
เมลิออยโดสิส	33
บาดทะยัก	37
โรคเอดส์ในเด็ก.....	45
บทที่ 2 การพยาบาลผู้ป่วยเด็กที่มีความผิดปกติเกี่ยวกับการเจริญของเซลล์.....	75
Hemangioma.....	87
Teratoma.....	89
มะเร็งของไต	91
มะเร็งระบบประสาท	97
มะเร็งตับ	102
มะเร็งต่อมน้ำเหลือง.....	105
Hodgkin's disease	105
Non Hodgkin's lymphoma.....	110
มะเร็งจอประสาทตา	114
Sarcomas	119
Osteogenic sarcoma	120
Ewing's sarcoma	122
มะเร็งกล้ามเนื้อ	124
เนื้องอกสมอง	126
ภาวะฉุกเฉินในโรคมะเร็ง.....	135
การพยาบาลเด็กที่เป็นมะเร็ง	138
การพยาบาลเด็กที่ได้รับการผ่าตัด	140
การพยาบาลเด็กที่ได้รับรังสีรักษา.....	142
การพยาบาลเด็กที่ได้รับเคมีบำบัด	145
การพยาบาลเด็กโรคมะเร็งที่มีภาวะฉุกเฉิน	153
การพยาบาลเด็กที่มีอาการปวดจากมะเร็ง	158

	หน้า
บทที่ 3 การพยาบาลผู้ป่วยเด็กโรคทางศัลยกรรม	167
ระบบทางเดินอาหาร	185
ปากแห้ง เพดานโหว่	185
หลอดอาหารตัน-หลอดอาหารติดต่อหลอดลมคอ	199
กระเพาะอาหารส่วนปลายตีบ	209
ลำไส้กลืนกัน	215
ลำไส้ใหญ่โป่งพองแต่กำเนิด	224
Total colon aganglionosis	232
การผิดปกติของทวารหนักและเร็คตัม	238
ความพิการของผนังหน้าท้องแต่กำเนิด	252
Omphalocele	252
Gastroschisis	254
ระบบประสาท	262
การผิดปกติแต่กำเนิดของระบบประสาทส่วนกลาง	262
Encephalomeningoceles	264
Spinal dysraphism	267
ภาวะน้ำคั่งในกะโหลกศีรษะ	275
ระบบทางเดินหายใจ	287
ไส้เลื่อนกะบังลม	287
การผิดปกติแต่กำเนิดอื่นๆ	294
ไส้เลื่อนขาหนีบ	294
ไส้เลื่อนติดขัด	297
มีน้ำในถุงอัณฑะ	298
ภาวะรูเปิดปัสสาวะต่ำผิดปกติ	300
ผนังหุ้มลำไส้ตีบ	306
Paraphimosis	308
สะดือโป่ง	309
ไส้เลื่อนสายสะดือ สะดือแก้ว	310
บทที่ 4 การพยาบาลผู้ป่วยเด็กที่ได้รับอุบัติเหตุ	315
การบาดเจ็บที่ศีรษะ	320
กะโหลกศีรษะแตก ร้าว	322
สมองถูกกระแทก	324

สมองซ้ำ.....	325
ก้อนเลือดออกกษัตุรัส.....	326
ก้อนเลือดออกกษัตุรัส.....	326
กระดูกหักและข้อเคล็ด.....	333
ไฟไหม้ น้ำร้อนลวก.....	349
จมน้ำ.....	365
การได้รับสารพิษ.....	371
พิษจากซาลิซิลเลต.....	377
พิษจากพาราเซตามอล.....	382
พิษจากธาตุเหล็ก.....	385
พิษจากสารกัดกร่อน.....	388
การสำลักสิ่งแปลกปลอม.....	391
บทที่ 5 การประเมินผู้ป่วยเด็กโดยผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการ.....	401
การนับเม็ดเลือดอย่างสมบูรณ์.....	402
การแข็งตัวของเลือด.....	413
การตรวจหน้าที่ของไต แร่ธาตุและสารละลายอื่น.....	415
น้ำตาลในเลือด.....	422
การตรวจเกี่ยวกับเอนไซม์.....	424
การตรวจการทำงานของตับ.....	428
ตัวอย่างการนำผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการมาใช้ในการพยาบาล.....	431
แบบทดสอบ.....	435

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1-1	การคำนวณปริมาณน้ำตาม maintenance + 5% deficit.....	21
ตารางที่ 1-2	การแบ่งระยะของโรคเอดส์ในเด็ก	51
ตารางที่ 1-3	สภาวะภูมิคุ้มกันตามปริมาณเซลล์ CD4 ตามอายุ	52
ตารางที่ 1-4	เกณฑ์การพิจารณาเริ่มต้นให้ยาต้านไวรัสในเด็กที่ติดเชื้อเอชไอวี	58
ตารางที่ 2-1	ยาเคมีบำบัดที่ใช้บ่อย	82
ตารางที่ 2-2	ข้อแตกต่างระหว่าง Wilms' tumor และ neuroblastoma.....	94
ตารางที่ 2-3	St. Jude staging system สำหรับผู้ป่วยเด็ก NHL	112
ตารางที่ 2-4	ตำแหน่งที่เกิด rhabdomyosarcoma และอาการและอาการแสดง.....	125
ตารางที่ 2-5	ความรุนแรงของผลข้างเคียงจากเคมีบำบัดตาม ECOG Toxicity criteria....	146
ตารางที่ 3-1	สาเหตุของการเปลี่ยนแปลงสัญญาณชีพในเด็กหลังผ่าตัด	176
ตารางที่ 3-2	การจำแนกชนิดความผิดปกติของ anorectal malformation แบบ Wing spread.....	240
ตารางที่ 3-3	ขนาดของเครื่องขยายช่องทวารหนักตามอายุของเด็ก.....	250
ตารางที่ 4-1	การให้คำแนะนำการได้รับบาดเจ็บในเด็ก.....	316
ตารางที่ 4-2	อาการและอาการแสดงจากการได้รับสารพิษต่างๆ	372
ตารางที่ 4-3	ยาต้านพิษที่ใช้ในการรักษาสารพิษ.....	376
ตารางที่ 5-1	สัญญาณชีพตามเกณฑ์อายุ.....	402
ตารางที่ 5-2	ค่าปกติการตรวจเม็ดเลือดแดงตามเกณฑ์อายุ	403
ตารางที่ 5-3	ระดับ Hct และ Hb ที่จัดว่ามีภาวะเลือดจาง.....	403
ตารางที่ 5-4	ค่าเฉลี่ยปกติ Hb และ MCV ตามเกณฑ์อายุ	408
ตารางที่ 5-5	ค่าปกติของ ESR.....	409
ตารางที่ 5-6	ค่าปกติเม็ดเลือดขาวชนิดต่างๆ	410
ตารางที่ 5-7	ค่าปกติการแข็งตัวของเลือด	415
ตารางที่ 5-8	ค่าปกติของแร่ธาตุและสารอื่น	422
ตารางที่ 5-9	ค่าปกติของน้ำตาลในเลือดในทารก.....	424
ตารางที่ 5-10	ชนิดและปริมาณ LDH ที่พบในอวัยวะต่างๆ	425
ตารางที่ 5-11	ค่าปกติของเอนไซม์	427
ตารางที่ 5-12	ค่าปกติที่เกี่ยวข้องกับการทำหน้าที่ของตับ	430

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1-1	โครงสร้างของเชื้อเอชไอวี 46
ภาพที่ 2-1	วงจรรชีวิตของเซลล์ 77
ภาพที่ 2-2	ตำแหน่งของต่อมน้ำเหลืองและอวัยวะต่างๆ ที่อาจเกิด Hodgkin's disease 107
ภาพที่ 2-3	การแบ่งระยะของ Hodgkin's disease 108
ภาพที่ 2-4	ลักษณะตาขาว (leukocoria) ในเด็กที่เป็น retinoblastoma 116
ภาพที่ 2-5	ตำแหน่งของเนื้องอกสมอง 127
ภาพที่ 3-1	ภาพที่ใช้ในการเตรียมเด็กวัยรุ่นใช้สอนหรืออธิบายบริเวณ ที่ต้องทำหัตถการหรือการผ่าตัด 170
ภาพที่ 3-2	แบบประเมินความเจ็บปวดชนิด Faces assessment 178
ภาพที่ 3-3	แบบประเมินความเจ็บปวด Qucher scale 178
ภาพที่ 3-4	แบบประเมินความเจ็บปวดชนิด visual analog scale และ numeric scale 179
ภาพที่ 3-5	ลักษณะส่วนศีรษะของทารกในครรภ์ก่อนที่จะเจริญเป็นส่วนต่างๆ 186
ภาพที่ 3-6	การเจริญเติบโตของ primary palate และ secondary palate 187 ในระยะแรก
ภาพที่ 3-7	การเกิด secondary palate ในระยะหลัง 187
ภาพที่ 3-8	ลักษณะปกติของกายวิภาคปากและริมฝีปากปากบน 187
ภาพที่ 3-9	กายวิภาคของเพดานปากปกติ 188
ภาพที่ 3-10	ปากแหว่งและเพดานโหว่ชนิดต่างๆ 188
ภาพที่ 3-11	วิธีการผ่าตัดแก้ไขปากแหว่ง 189
ภาพที่ 3-12	กายวิภาคในช่องปาก แสดงจุดสำคัญที่จะผ่าตัดแก้ไขเพดานโหว่ 191
ภาพที่ 3-13	การผ่าตัดแก้ไขเพดานโหว่ 191
ภาพที่ 3-14	ขวดนมพลาสติกชนิดพิเศษที่ใช้ให้นมเด็กปากแหว่ง เพดานโหว่ 194
ภาพที่ 3-15	เพดานเทียม 194
ภาพที่ 3-16	เหล็กโค้ง (logan bar) ที่ติดกับริมฝีปาก 196
ภาพที่ 3-17	Esophageal atresia และ tracheo-esophageal fistula ชนิดต่างๆ 200
ภาพที่ 3-18	การผ่าตัดแบบ immediated primary repair ในความผิดปกติ รูปแบบ C 204
ภาพที่ 3-19	กระเพาะอาหารส่วนปลายตีบ 210

ภาพที่ 3-20	วิธีการผ่าตัด pyloromyotomy(Fredet–Ramstedt operation)	212
ภาพที่ 3-21	Intussusception	217
ภาพที่ 3-22	ลักษณะ currant jelly stool	218
ภาพที่ 3-23	การบีบไล่ก้อน การกลืนกันของ intussusceptum ขณะผ่าตัด	219
ภาพที่ 3-24	Hirschsprung's disease	225
ภาพที่ 3-25	การผ่าตัดแบบ Swenson	228
ภาพที่ 3-26	การต่อลำไส้และรูทวารหนัก(colo–anal anastomosis)..... ในการผ่าตัดแบบ Swenson	228
ภาพที่ 3-27	การผ่าตัดแบบ Duhamel แบบเดิม	229
ภาพที่ 3-28	การต่อลำไส้และรูทวารหนัก ในการผ่าตัดแบบแบบ Duhamel แบบเดิม	229
ภาพที่ 3-29	การผ่าตัดแบบ Duhamel แบบประยุกต์.....	229
ภาพที่ 3-30	การต่อลำไส้และรูทวารหนัก ในการผ่าตัดแบบ Duhamel แบบประยุกต์ ..	230
ภาพที่ 3-31	การผ่าตัดแบบ Soave.....	230
ภาพที่ 3-32	การต่อลำไส้ และรูทวารหนัก ในการผ่าตัดแบบ Soave แบบเดิม และแบบประยุกต์.....	230
ภาพที่ 3-33	การต่อลำไส้และรูทวารหนัก ในการผ่าตัดแบบ Rehbein.....	231
ภาพที่ 3-34	กล้ามเนื้อที่ใช้ในการกลั้นอุจจาระ	239
ภาพที่ 3-35	การเจริญของ anus และ rectum ขณะเป็นตัวอ่อน	239
ภาพที่ 3-36	การจำแนกความผิดปกติรูปร่าง Wingspread ชนิด high.....	241
ภาพที่ 3-37	การจำแนกความผิดปกติรูปร่าง Wingspread ชนิด intermediate.....	242
ภาพที่ 3-38	การจำแนกความผิดปกติรูปร่าง Wingspread ชนิด low.....	243
ภาพที่ 3-39	แสดงเส้น P–C และจุด I พร้อมตำแหน่งของปลายต้น.....	245
ภาพที่ 3-40	เครื่องถ่างขยาย Hegar ขนาดต่างๆ.....	251
ภาพที่ 3-41	การพัฒนาผนังหน้าท้องของตัวอ่อนมนุษย์	253
ภาพที่ 3-42	ลักษณะของ omphalocele	254
ภาพที่ 3-43	ลักษณะของ gastroschisis	256
ภาพที่ 3-44	การผ่าตัดรักษา gastroschisis ด้วยวิธีต่างๆ.....	257
ภาพที่ 3-45	การเจริญเติบโตของ neural tube.....	263
ภาพที่ 3-46	แสดง fronto–ethmoidal encephalomenigocele แบบต่างๆ	265
ภาพที่ 3-47	ลักษณะของ occipital encephalomenigocele	267

ภาพที่ 3-48	ลักษณะ spinal dysraphism ชนิดต่างๆ	269
ภาพที่ 3-49	แสดงการสร้าง การไหลเวียน และการดูดซึมน้ำไขสันหลัง	276
ภาพที่ 3-50	แสดงอาการของ hydrocephalus.....	278
ภาพที่ 3-51	ชนิดของ valve และ shunt.....	281
ภาพที่ 3-52	ตำแหน่งการเจริญของกะบังลม	288
ภาพที่ 3-53	ตำแหน่งไส้เลื่อนกะบังลม	288
ภาพที่ 3-54	พัฒนาการและการสลายตัวของ processus vaginalis ขณะทารก อยู่ในครรภ์.....	295
ภาพที่ 3-55	ชนิดของไส้เลื่อนขาหนีบ.....	295
ภาพที่ 3-56	การตรวจ silk glove sign	296
ภาพที่ 3-57	Hydrocele ชนิดต่างๆ.....	299
ภาพที่ 3-58	Hypospadias ชนิด penoscrotal type และมีองคชาติโค้งงอลง	300
ภาพที่ 3-59	ขั้นตอนการผ่าตัด one-staged repair	301
ภาพที่ 3-60	สะดือโป่ง	309
ภาพที่ 3-61	ไส้เลื่อนสายสะดือ	311
ภาพที่ 4-1	กลไกการได้รับบาดเจ็บของสมอง	325
ภาพที่ 4-2	ก้อนเลือดออกในสมอง	327
ภาพที่ 4-3	Greenstick fracture	335
ภาพที่ 4-4	การพันไหล่รูปเลข 8	339
ภาพที่ 4-5	การคล้องแขนข้างที่กระดูกต้นแขนหักที่เคลื่อนออกจากกันไม่มาก	339
ภาพที่ 4-6	การทำ traction ที่กระดูกต้นแขนหักที่เคลื่อนออกจากกันมาก.....	340
ภาพที่ 4-7	การทำ traction กระดูกต้นขาหัก.....	341
ภาพที่ 4-8	การทำ Russel's traction.....	342
ภาพที่ 4-9	การใส่ double hip spica	342
ภาพที่ 4-10	การทำ ninety-ninety femoral traction	342
ภาพที่ 4-11	การถูกทับของหลอดเลือดแดง popliteal จากเข้าเหยียดมากเกินไป จากการเลื่อนไหลของตัวเด็ก	345
ภาพที่ 4-12	ความลึกของชั้นผิวหนังที่ถูกเผาไหม้.....	351
ภาพที่ 4-13	การหาความกว้างของบาดแผลไฟไหม้ด้วยกฎของเก้า	352

ภาพที่ 4-14	การประเมินความกว้างของบาดแผลไฟไหม้ตาม Lund and Browder's chart	353
ภาพที่ 4-15	วิธีช่วยหายใจคนจมน้ำ	368
ภาพที่ 4-16	ความสัมพันธ์ของระดับซาลิซิลเลตในพลาสม่ากับความรุนแรง ของอาการตาม Done nomogram	379
ภาพที่ 4-17	ความสัมพันธ์ของระดับ acetaminophen กับการเกิดพิษต่อตับตาม Rumack Matthew nomogram	383
ภาพที่ 4-18	วิธีตบหลัง (back blow) และกระแทกหน้าอก (chest thrust) ในทารก	393
ภาพที่ 4-19	วิธีตบหลังในเด็กเล็กและเด็กโต.....	393
ภาพที่ 4-20	วิธีกำมือและกระแทกท้องใต้ลิ้นปี่ในท่ายืน (Heimlich maneuver)	394
ภาพที่ 4-21	วิธีกระแทกท้องใต้ลิ้นปี่ในท่านอน (abdominal thrust)	395

สารบัญแผนภูมิ

	หน้า
แผนภูมิที่ 1-1	แสดงการจำแนกกลุ่มอาการการติดเชื้อไวรัสเดงกี..... 16
แผนภูมิที่ 1-2	การให้สารน้ำในการรักษาผู้ป่วยไข้เลือดออกเดงกีที่มีภาวะช็อค และช็อครุนแรง.....23
แผนภูมิที่ 4-1	การเคลื่อนของของเหลวหลังอุณหภูมิร้อนลวก 350